

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Confessariorum Repetitum

Schoonaerts, Gregor

Coloniæ Agrippinæ

VD18 14542323-001

Tractatus. De Sacramentis in Genere, & tribus in Specie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41226

Ideo enim & tributa prastatis &c. Hinc patet, defraudatorem vectigalium, aut tributorum, si justa fuerint, ad restitutionem obligari.

TRACTATUS

DE

*SACRAMENTIS IN GENERE,
ET TRIBUS IN SPECIE.*

CAPUT PRIMUM.

Quid Sacramentum, & qui ejus effectus?

Medicinalium gratiarum fontium Auctorem D. N. JESUM Christum, sponsam suam tam amplis stipasse monilibus, ut illa Sacramentorum (quæ sunt *invisibilis gratiæ signa ad nostram sanctificationem Divinitus instituta à Christo Domino*) formas, ac materias mutare non valeat, opinor.

Sacramenta novæ Legis, ab egenis & infirmis Mosaicæ Legis elementis penes causalitatem, quæ tantum moralis est, differunt in hoc, quod illa gratiam causent ex opere operato, hæc ex opere operantis.

Minister, qui in Sacramentorum administratione materiâ utitur incertâ, certâ rejectâ, non solum proximo injuriosus, sed & ipsi Deo irreligiosus est, nisi materiam adhibere certam necessitas non patiatur.

Si quis materiam, vel formam substantialem

mu-

254 TRACT. DE SACR. IN GEN. ET TRIB. IN SP.
mutet, administrat invalidè; si accidentalem,
illicitè.

Valori Sacramentorum non officit improbitas
Ministri instrumentalis, cum eam suppleat
sanctitas Ministri principalis.

In administrante Sacramentum requiritur se-
ria & interna intentio Sacramentum conficien-
di, non requiritur actualis, sed sufficit virtualis.

Sacramentum regenerationis sublato obice
reviviscit, dicente Aug. l. 3. de Bapt. contr. Do-
nat. cap. 13. *Tunc incipit valere idem Baptismus
ad dimittenda peccata, cum ad Ecclesie pacem
venerint.*

C A S U S I.

*Florentinum aliam Sacramenti Ordinis mate-
riam assignavit Latinis, aliam Grecis. Fussi sunt
illi consecrare in azymo, hi in fermentato. Prae-
cipimur absolvere indicativè, adhibita olim fuit
forma deprecativa. Queritur, an haec, aliaque
similia praescribens Ecclesia censenda sit determi-
nasse materias & formas Sacramentorum?*

R. Neg. Quia Ecclesia quidem determinavit
materias & formas sufficientes, non tamen es-
senciales. Hoc est, sancivit, ut talis respectivè
Ecclesia uteretur materia tali, quæ ex institutio-
ne Christi ad valorem sufficit Sacramenti. Nec
hoc est propriè determinare materias, aut for-
mas, nè alioquin materiam consecrandi Calicis
determinasse dicatur Illustrissimus Mechlinien-
sium Metropolitae Jacobus Boonen, ubi prohi-
bit Consecrationem in Vino rubro.

CA

CAPUT II.

De Baptismo, & Confirmatione.

PRopria regenerationis materia est aqua vera, & naturalis, sicut & illa, quæ ex sacratissimo Salvatoris latere ad nostra diluenda peccata emanavit.

Unica ablutio ad valorem hujus Sacramenti sufficit.

Ut quis supernaturaliter regeneretur, debet primò ex matris utero esse natus, nisi pars notabilis corporis humano modo tangi, & abluì possit.

Ad hujus Sacramenti valorem requiritur, ut is, qui adhibet formam, idem quoque præbeat materiam.

Baptismi defectum supplet martyrium in parvulis, votum suscipiendi, si desit opportunitas, in adultis.

Confirmationis materia est oleum, ac balsamum, ejusque ab Episcopo facta benedictio, non sola manuum impositio. Hujus Sacramenti institutionem malè negavit Isidorus Mercator, & impudenter elusit Kemnitius calumniator.

CASUS II.

Illustrissimus Indiarum Apostolus Franciscus Xaverius, Franciscum Henricum conquerentem de exiguo apud infideles fructu, cum propter gentem idolis addictissimam, tum propter barbariam Regis acerbissimè Christianos insectantis, blandè est consolatus, quòd plùs, quàm putaret, proficeret, infantes, invito utroque parente, (ut non levis est conjectura)

jectura) diligentissime conquistos calo pariendo. Supposito facto: *Quæritur de jure, an Viri prædicti hoc practicando, & generaliter etiam, an filii infidelium merè politicè Catholicis subjectorum Principibus illicitè baptizentur?*

R. Neg. Si quæ enim sit Ratio in oppositum, desumenda erit à jure patriæ potestatis, cui deberent subtrahi infantes nondùm rationis usum adepti, ne aliàs subversionis periculo exponerentur. Porro hæc ratio duplici pede claudicat. Primò, quia etsi non abstraherentur ab educatione parentum, periculum subversionis abundè compensatur per hoc, quòd plurimi moriantur, antequam sinistrae instructionis sint capaces. 2. Nego, quòd potestas patriæ tam latè extendatur, ut propter bonum religionis, & parvulorum salutem irrationabiliter inviti, ac jure abutentes suo, patriæ potestatis usu, & executione privari non possint.

C A P U T III.

De Eucharistia.

IN Sacro-sancta consecrata Hostia totus est Christus, totus pariter in qualibet Hostiæ seu divisæ, seu non divisæ parte, quamvis hoc ultimum autoritate Concilii Tridentini non sit definitum.

Sufficiens forma corporis est hæc: *Hoc est Corpus meum*: Sanguinis verò: *Hic est Sanguis meus*, vel: *Hic est Calix Sanguinis mei.*

Materia Corporis Christi est, panis triticeus; Sanguinis autem, vinum de vite, cui ex mandato Divino & Ecclesiastico paululum admiscetur aquæ, quæ immediatè transit in sanguinem.

Effectus hujus Sacramenti est, collatio gratiæ secundæ. Alios effectus hujus Sacramenti enumerat Conc. Trid. Sess. 13. cap. 12. *Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tamquam spiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viventes vitâ illius, qui dixit: Qui manducat me, & ipse vivet propter me, & tamquam antidotum, quo liberentur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur.*

A P P E N D I X

De præparatione ad S. Eucharistiam requisita.

P. I. **Q**Uale jejunium sumptioni Eucharistiæ præmittendum.

1. Jejunium naturale ex Lege Ecclesiastica. Et hoc testatur S. Aug. epist. 118. ex omnium Ecclesiarum consuetudine, Eucharistiam sumi non posse nisi à jejunis.

Ut jejunium naturale solvatur, requiritur, quòd aliquid sumatur per modum cibi, vel potûs, sive ab extrinseco transmittatur in stomachum per actionem vitalem: proindè

1. Non solvitur jejunium, si flegma, vel sanguis ex capite perfluens deglutiatur. 2. Jejunium non violatur, si cum aëre, dum respiramus, muscam involantem, vel quid simile deglu-

R

tia

tiamus. 3. Nequè jejunium infringitur, si quis os abluens, unam, alteramvè aquæ guttam præter intentionem cum saliva introsumat. 4. Neque reliquæ ciborum præcedentis diet, quæ dentibus adhærent, communioni obstaculum ponunt, quando per modum saliva inadvertenter transmittuntur. Cæterùm quandò quis sese reflectit, illas expuere omninò expedit.

2. Utrùm sumptio tabaci naturale infringat jejunium?
3. Dum sumitur fumo per tubulos, aut per masticationem, jejunium naturale violatur, eò quòd plurimi tabaci particulæ necessariò ad stomachum transire debeant.

Profectò, si quis saccarum ori imponat, cujus particulæ sensim resolutæ, unà cum saliva in stomachum trajiciuntur, dubium non est, quin naturale solvat jejunium; ergò similiter.

De tabaco naribus sumpto satis constat, quòd jejunium non violet, quamvis indecens sit illud ante Sacramenti sumptionem sumere. Proindè Urbanus VIII. Ecclesiæ Hispalensi præcepit, nè de cætero in Ecclesiis prædictæ Diocæsis, earumque atriis, ac ambitu, tabacum, sivè solidum, sivè in frustra concisum, ac in pulverem redactum, ore, vel naribus, aut fumo per tubulos sumere audeant, vel præsumant sub pœna excommunicationis lata sententiæ, eo ipso absque aliqua declaratione per contrafacientes incurrendæ.

3. An subindè liceat, soluto jejunio, Eucharistiæ Sacramentum accipere?

R. Aff. 1. In articulo, vel periculo mortis. 2. Si immineat periculum irreverentiæ gravis, nisi Hostia à non jejuno statim sumatur: V. G. quando aliàs in manus hæreticorum, vel infidelium incideret. 3. Quando urget necessitas perficiendi Sacrificium, V. G. Si Sacerdos post consecrationem recordetur, se non esse jejunum, vel si loco specierum vini aquam sumpserit, vel alio Sacerdote deficiente in Sacrificio per morbum, nullus adsit ad Sacrificium complendum, nisi non jejunus. 4. Sacerdos potest reliquias sui Sacrificii, dum est in Altari, etiam non jejunus sumere, V. G. Si post distributam communionem in fine Sacrificii supersint aliquæ particulæ in Patena, vel Corporali. 5. Quotiescumque est periculum, nè particulæ aliquæ consecratæ perdantur, vel dissipentur, possunt etiam à non jejuno sumi, quia hoc exigit reverentia huic Sacramento debita.

4. An, & quæ mundities corporalis sumptioni hujus Sacramenti prærequiratur?

R. 1. Immunditia corporalis, quæ malum culpæ non involvit, sed dumtaxat horrorem quemdam incutit, ut lepra, fluxus sanguinis &c. Communionem non impedit: quia talis immundities commiserationem potius, quàm punitionem meretur.

R. 2. Mulieres Catholicæ in puerperii, vel men-

strui purgatione à sacra Communione arceſſi non debent, ut ostendit P. M. N. Lupus p. 3. dissertatione de actis Leonis IX. ubi contrariam consuetudinem Græcorum ab Ecclesia Latina ostendit non admissam.

R. 3. Immundities, seu pollutio nocturna, si sit omninò inculpabilis, non impedit de necessitate Communionem diei sequentis; Communicatorum tamen distractionem mentis, & imaginationem carnalem, si quæ superſit, meditatione, piâ lectione & conetur abigere.

R. 4. Actus conjugalis reddendi debiti causa exercitus, Communionem non impedit. Unde Franciscus Salesius p. 2. introduct. ad vitam devotam cap. 20. *Propter solutionem debiti, inquit, nullus à Communionem averti debet, si aliâ devotio ad communicandum ipsum provocat.*

Interim adhortandi conjuges, ut uno, alterovè die ab actu matrimoniali abſtineant priusquam communicent: nam *prestantissimum hujus Sacramenti dignitas postulat, ut qui matrimonio juncti sunt, aliquot dies à concubitu uxorum abſtineant, Davidis exemplo admoniti, qui proſcriptionis panes, cum à Sacerdote suscepturus esset, se suosquè pueros ab uxorum consuetudine puros jam tres dies esse professus est.* Ita Act. Conc. Mediolanensis sub S. Car. Borromæo.

5. An status gratiæ, & amicitie Divinæ sufficiat ut quis dignè communice?

R. Neg. Quia ad Communionem admittendi non sunt, qui sufficientem hujus mysterii no-

titiam non habent. Insuper requiruntur devotio intensa, & reverentia submissa.

6. Quibus expedit rarò, aut sæpè communicare?

¶. 1. Ut frequens alicui Communio permittatur, juxta spiritualis vitæ instructores, requiritur, ut studiosè evitentur non dumtaxat quævis mortalia, sed etiam venialia, & affectum erga leviora peccata deposuerit. Constat ex S. Francisco Salesio Ini. Introductionis ad vitam devotam. Circa resolutionem

Notandum, quòd Laici non debeant se conformare consuetudini Sacerdotum, quotidie ferè communicantium, quamvis ipsis essent pares ratione, & pietate vivendi, quia Sacerdotes, utpote publici precatores ab Ecclesia constituti, ex officio, & quasi nomine populi sacrificant, & communicant, juxta illud Apost. ad Hebr. 5. *Omnis namquè Pontifex ab hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in ijs, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, & sacrificia pro peccatis.*

¶. 2. Qui tepidos inter & fervidos medii sunt, ad Communionem mensuram videntur admittendi. Audite S. Bonav. in 4. Sent. dist. 12. a. 1. q. 2. *Si quis videat se esse in statu primitivæ Ecclesie, laudandum est, quotidie communicare.* De qua Ecclesiæ ætate Actorum 4. dicitur: *Multitudini credentium erat cor unum, & anima una. . . . Erant illis omnia communia. . . . Erant quotidie quoque perdurantes unanimiter in Templo, & perseverantes in orationibus &c.*

Si quis autem videat se esse in statu finali Ecclesie, utpote frigidum, aut tardum, laudandum est, quòd rarò; si autem modo medio, & aliquando, debet cessare, ut addiscat revereri, aliquando accedere, ut inflammetur amore.

7. Quomodo pueri ad primam Communionem sunt disponendi?

¶. 1. De pueris ad primam Communionem admittendis ita statuunt Acta Concilii Mediol. sub S. Carol. Borrom. ut Confessarius *ter, aut quater in Confessione eos audierit, & de fructu, & utilitate hujus Sacramenti, quantàque reverentiâ, & integritate conscientie ad illud accedendum sit, monuerit.* Ratio est, quia pueri rebus sensualibus quasi immerfi, ludisque puerilibus admodum distracti, ad res spirituales minùs attendunt: proindè Confessarius uno, alterovè examine securus esse vix potest, quòd notitiâ necessariâ sint imbuti, nisi aliundè constet. Insuper non adeò facilè deprehendi potest, an Deum super omnia diligant, quia vanitatibus, & sensibilibus delectationibus nimium affici solent.

Denique non rarò evenit, ut sæpiùs Sacramentali absolutione vacui à Confessariis deprehendantur dimissi, vel quia de sufficienti rationis usu, vel de amore Dei super omnia, & efficacia propositi, vel de materia absolutioni substrata dubium fuit. ex hoc capite consultum sæpiùs, imò necessarium, ut Confessionem generalem primæ Communioni præmittant.

- ¶ 2. De pueris, qui innocentiam Baptismalem conservârunt, nihil difficultatis esse potest. Cæterùm Confessarii diligenti examine id explorare debent, quia justificationis gratia ob rationis usum obtentum multipliciter & facîle deperditur. Iphis sufficere non debet, quòd actiones mortaliter peccaminosas non inveniant, sed sedulò investigandum, an voluntas per amorem Dei super omnia à primo, sed morali rationis diluculo ad Deum fuerit conversa, & etiamnum sit, quia pueri sæpiùs in lusus & vanitates cor ita divisum habent, ut primum Decalogi præceptum non adimpleant.
- ¶ 3. Qui amore Dei vacui deprehenduntur, mediis facilioribus, & tenellæ ætati accommodatis ad caritatem DEI super omnia priùs manuducendi sunt, quàm ad Eucharistiæ Sacramentum admittantur.

TRACTATUS

DE

SACRAMENTO POENITENTIÆ.

CAPUT PRIMUM.

Quid sit Sacramentum Pœnitentiæ, & quænam ad illud requirantur?

POENitentia est Sacramentum à Christo institutum, in quo ministerio Sacerdotum remittuntur actualia peccata, & solvuntur

R 4

omnia